

Med 24 miljoner kunder i 11 länder är Tele2 en av Europas ledande alternativa telekomoperatörer. Vi säljer prisvärda kommunikationslösningar av hög kvalitet. Ända sedan starten 1993 har vi varit en tuff utmanare till de gamla telemonopolen och andra etablerade spelare. Tele2 strävar efter att alltid erbjuda kunden det bästa priset.

Kista, 29 maj 2009

Synpunkter med anledning av PTS Hearing om Tilldelning av 800 MHz-bandet

Tele2 Sverige AB (Tele2) välkomnar möjligheten att lämna synpunkter med anledning av PTS Hearing av den 23 april 2009 om Tilldelning av 800 MHz-bandet och önskar härmed anföra följande.

Tidplan

PTS framförde vid ovannämnda hearing att målsättningen är att 800-bandet ska kunna tömmas under 2009 och att myndigheten inte ser någon anledning att vänta med att förbereda en auktion i linje med den kommande harmoniseringen avseende frekvensarrangemang och tekniska regler.

Tele2 vill inledningsvis framhålla att vi är mycket positiva till en harmoniserad europeisk tilldelning av ifrågavarande frekvenser (790-862 MHz). Då ett flertal oklarheter och risker dock är förknippade med en med övriga Europa tidsmässigt icke-synkroniserad tilldelning av frekvenserna, är Tele2 av den uppfattningen att det är alltför tidigt att arrangera ett auktionsförfarande redan under hösten 2010. Tele2 vill med anledning av detta särskilt framhålla följande.

Frekvensbandet kring 800 MHz har mycket goda fysikaliska egenskaper, bl a på grund av dess utbredningsegenskaper i kombination med antenntytor, vilket gör det väl lämpat för mobil kommunikation. Då frekvenser är en mycket begränsad resurs är denna

internationellt harmoniserade tilldelning av tillstånd i 800MHz-bandet att betrakta som ett unikt tillfälle, som inte kommer att komma igen inom överskådlig framtid, för hela Europa att skapa mycket goda förutsättningar för en gemensam framtida kommunikationsplattform. För att på bästa sätt kunna tillvarata denna möjlighet, samt för att säkerställa en framtida funktionell och effektiv användning av ifrågavarande frekvensband, är det enligt Tele2s mening av största vikt att PTS inte går för fort fram vid sin hantering av denna fråga. Tvärtom är det viktigt att PTS särskilt beaktar harmoniseringsaspekterna och därmed säkerställer att Sverige uppnår en med övriga Europa koordinerad lösning för tilldelningen av 800 frekvenserna. Den stora betydelsen av harmonisering i detta sammanhang påtalas även av the Radio Spectrum Policy Group (RSPG) i deras "Opinion on the Digital Dividend" som publicerades den 13 maj 2009 på uppdrag av Kommisionen.

Generellt kan konstateras att en tilldelning av 800 frekvenserna är mycket positiv då det driver utvecklingen och öppnar upp för nya möjligheter till kommunikationslösningar. För att kunna tillvarata den unika möjlighet som 800 frekvenserna innebär är det dock, i likhet med vad som konstaterats ovan, mycket angeläget att länderna inom EU agerar utifrån ett koordinerat förfarande i denna fråga vad gäller exempelvis val av olika frekvensområden och bandbredder för att uppnå en harmoniserad lösning. Anledningarna härtill är flera, bl a riskerar gränsområden mellan olika länder annars att bli helt utan täckning. Detta då en icke-harmoniserad frekvensanvändning i praktiken kan leda till att tjänster omöjliggörs i stora geografiska områden vilket innebär att det blir tekniskt omöjligt att koordinera tjänsterna länderna emellan.

En annan i högsta grad relevant risk är att slutkunders terminaler inte kommer att fungera i annat än på begränsade marknader om inte behovet av ett harmoniserat förfarande tillgodoses. I de fall länderna inom EU inte agerar lika i detta avseende kommer således slutkundernas möjlighet att röra sig inom EU med fortsatt tillgång till tjänster med stor sannolikhet kraftigt att begränsas. Risken är således att EU hamnar i den situation som de facto har varit fallit i USA, där slutkunden måste ha tillgång till olika terminaltyper för att kunna röra sig mellan olika stater. I detta sammanhang är det också värt att notera att en bristande harmonisering inom EU i denna fråga även kommer att kräva betydligt mer av leverantörerna i form av en krävande nationell anpassning av såväl basstationer som terminaler vilket kommer att leda till högre priser och minskade tekniska resurser. Detta då tillgång och pris på hårdvara och utrustning påverkas kraftigt av tidpunkt och anpassning mot övriga Europa. Enligt Tele2s mening bör därför den svenska marknaden ligga i fas, såväl tekniskt som tidsmässigt, med övriga Europa för att kunna utnyttja alla eventuella vinst synergier.

I detta sammanhang vill Tele2 framhålla att vi anser att PTS, vid en tilldelning av de ifrågavarande 72MHz, ska ta hänsyn till och planera för en framtida expansion av bandet. Om detta inte görs i samband med ovannämnda tilldelning kommer det att medföra att den möjlighet som 800-bandet innebär begränsas kraftigt och man riskerar då att låta spektrum effektiviteten och synergier i form av anpassning av teknisk utrustning gå förlorad.

Enligt Tele2s mening innebär alltså det faktum att PTS nu påskyndar den svenska tillståndsutdelningen av 800 MHz-bandet, och Sverige således intar tåten i förhållande till utvecklingen i övriga Europa, en risk som innebär att man inte kommer att kunna utnyttja tekniken rikstäckande. Detta då frekvenstillstånd och frekvensanvändning i respektive land påverkar övriga angränsande länder, varför ett varierande val av desamma kommer att skapa en negativ påverkan länderna emellan. Det är därför enligt Tele2s mening riskabelt att i detta tidiga skede låsa tillstånd och tekniker eftersom detta riskerar att få negativa konsekvenser framöver. Det är tvärtom mycket viktigt att samtliga länder inom EU samverkar för att kunna tillvarata de framtida möjligheter som 800 frekvenserna möjliggör. Tele2 anser således att det är av yttersta vikt att PTS säkerställer att denna unika möjlighet inte går förlorad och att utvecklingen i Sverige därmed anpassas till den utveckling som kommer att äga rum i övriga Europa framgent.

Tele2 är också av den uppfattningen att PTS bör avvakta resultatet av det arbete med 800-frågan som Kommissionen för närvarande utför, liksom den utredning avseende harmonisering av tekniska villkor som CEPT utför på uppdrag av Kommissionen, innan myndigheten går vidare med arbetet med tilldelning av 800-bandet.

Utöver vad som anförts ovan finns det även nationella överväganden som bör beaktas i detta sammanhang. Tele2 efterlyser i detta sammanhang en långsiktighet vad gäller tilldelning och utveckling av frekvensbanden på den svenska marknaden. Exempelvis kan nämnas att mobiloperatörerna vid auktionstillfället för 2,6 GHz bandet betalade över 2 miljarder kronor för licenserna för den svenska marknaden. Vid det tillfället var inte den tidsmässigt nära förestående utdelningen av 800-bandet ännu känd. Innan utbyggnaden av 2,6-bandet startat avser PTS nu att åter auktionera ut nya frekvenser i ett mer attraktivt band. Det är enligt Tele2s uppfattning därför mycket viktigt att PTS tar ansvar för att ta fram och förmedla en nationell långsiktig tidplan för hur frekvenstilldelning ska ske framöver, såväl i 800-bandet som i övriga frekvensband. Detta då det enligt Tele2s mening är avgörande att öka förutsägbarheten på området och att säkerställa att operatörerna får kännedom om vad som gäller generellt angående licensiering och vad som kommer att hända i nästa steg.

Teknik- och tjänsteneutralitet

GSM lanserades i Europa såsom en på förhand bestämd standard vilket begränsade mobiloperatörerna och användarna till att använda sig av just denna specifika standard. Detta har gjort att man i Europa idag har en gemensam GSM infrastruktur vilket gett samtliga länder och dess konsumenter synergier i form av lägre priser och ökad mobilitet.

Tele2 förespråkar dock att teknik- och tjänsteneutralitet ska tillämpas i ifrågavarande band men vill i detta sammanhang ändå uppmärksamma PTS på det faktum att teknik- och tjänsteneutralitet är en tekniskt mycket komplicerad och arbetskrävande process och lösning, som är mycket svår att uppnå. Detta då en teknik- och tjänsteneutral lösning kan

öka konkurrensen mellan olika system och leda till att ifrågavarande system begränsas i funktionaliteten. Man ska vara medveten om att med ökade valmöjligheter breddas marknaden vilket kan medföra kompatibilitetsproblem, ökat antal avgränsningar, restriktioner samt kostnader.

Tele2 vill därför härmed uppmärksamma PTS på det omfattande arbete som krävs för att tillämpa teknik- och tjänsteneutralitet i 800-bandet.

Koordinering med tjänster i andra länder

Tele2 anser att det är mycket viktigt att en koordinering mellan länderna i Europa sker innan förändringen av användning av bandet genomförs och att en sådan koordinering skall vara avklarad innan en auktion äger rum, bl a för att kunna möjliggöra en mer korrekt värdering av frekvenserna. Detta då Sverige gränsar mot ett antal länder och påverkas av dessa länders agerande vad gäller ifrågavarande frekvenser. Ett icke-koordinerat agerande kan leda till störningar och problem där delar av Sverige, som t ex Gotland och Skåne liksom städer som Malmö, riskerar att slås ut. Vidare kan det leda till att begränsningar införs i delar av bandet vilket avsevärt påverkar möjligheten till yttäckning.

Detta gör att Tele2 anser att frågan, i enlighet med ovan, måste vara utredd åtminstone mellan de svenska grannländerna samt Ryssland. Det är dock även av stor vikt att PTS utreder de långsiktiga dominoeffekter som skapas i och med denna grannlandsproblematik samt hur dessa kommer att påverka Sverige.

Geografisk avgränsning

Tele2 förespråkar nationella tillstånd. Dock förutsätter det att man kan använda hela bandet över hela landet utan restriktioner. Tele2 anser i enlighet med vad som anförts ovan att en harmonisering mellan grannländerna ska göras innan en tilldelning äger rum. Skulle det i en sådan process tillkomma restriktioner i delar av bandet, och att bandet därigenom begränsas eller att delar av detsamma inte kommer att kunna användas, ser vi att tillstånden eventuellt anpassas för att bli mer jämlika. Detta bör dock för det fall det blir aktuellt utredas ytterligare.

Blockstorlek

Tele2 anser att PTS bör följa och tillämpa en europeisk och harmoniserad standard. Detta då det är viktigt att Sverige väljer samma blockstorleksindelning som övriga europeiska länder.

För framtida LTE standard finns flera varierande blockstorlekar. Tele2 anser dock att 5 MHz block, i likhet med de som används för UMTS, är att föredra i detta sammanhang och förespråkar en blockstorlek om 2x5 MHz block.

Ytterligare ett argument för att använda en blockstorlek om 2x5 MHz är att det har framkommit att industrin ser svårigheter med filter på 10 MHz. Detta måste vägas in vid bedömningen av denna fråga då det direkt slår mot funktionaliteten i ett nytt system.

Spektrumtak

Tele2 förespråkar och instämmer därmed helt med PTS åsikt om fördelar med ett spektrumtak. Detta då spektrumtaket bidrar till att uppnå en långsiktigt hållbar konkurrens. Vi ser att ett spektrumtak för det planerade bandet skall sättas till på 2x5 MHz (FDD), alternativt 10 MHz (TDD) per operatör. Detta kan framstå som lågt men måste ändå anses vara den enda rimliga nivån med tanke på att 800-bandet är unikt och anpassat för framtidens bredbandiga system och således bör det ges möjlighet till tillträde till flera aktörer. Paralleller kan dras till 900 MHz bandet där PTS poängterade vikten av att tilldela fem operatörer utrymme på samma bandbredd. Tele2 utgår därför från att samma förutsättningar nu bör gälla för 800 bandet.

Att göra en uppdelning med ett färre antal, och därmed större, block skulle medföra att man utestänger ett antal aktörer från möjligheten att ta del av de unika möjligheter som 800-bandet innebär. Detta skulle således leda till minskad konkurrens och dessutom höja budgivningstaket, vilket drabbar slutkunder i form av ökade priser.

Auktionsformat

Tele2 ber att få återkomma framöver med synpunkter i denna del.

Påverkan på TV-mottagning från ny användning i 800 MHz-bandet

Tele2 anser att respektive system ska bekosta och hantera sina kunder. Detta innebär således att vi anser att broadcast distributörerna ska stå för sina kostnader och operatörerna för sina. Tele2 anser inte att en "engelsk modell", där man i licenstilldelningen ålagt kostnader på de nya licensinnehavarna, är en bra lösning. Detta då det är svårt för den nya licensinnehavaren att beräkna en sådan typ av utgift. Om en sådan modell ändå avses genomföras måste den redovisas innan en eventuell budgivning äger rum för att budande parter skall ges möjlighet att kalkylera med detta. Vidare måste en tydlig definition av de tekniska förutsättningar som ska vara uppfyllda för att operatörerna ska bli skyldiga att betala ersättning tas fram. Frågor som i detta sammanhang måste besvaras är bl a hur man verifierar att en störning faktiskt uppkommit och vilken operatör som är ansvarig för den faktiska störningen (störningar uppkommer

ibland först då flera basstationer används i samma område). Det finns således ett antal avgörande frågor som PTS måste utreda i detta sammanhang.

Tele2 ser också en problematik med det faktum att olika frekvenser påverkar i varierande grad beroende på var i bandet man ligger. Detta kommer därmed att påverka såväl frekvensbanden som pris.

Övriga synpunkter

Tele2 ser mycket positivt på det förslag om att PTS bjuder in till ytterligare en hearing, innan konsultationen med marknaden men där PTS tydligare pekar ut olika vägval, som framfördes under hearingen.

Tele2 Sverige AB
Regulatory Affairs

Rebecka Frisk di Meo